

N:o 126.

Kungl. Maj:ts nådiga proposition till Riksdagen angående kapitalökning för odlingslånefonden; gifven Stockholms slott den 29 mars 1912.

Under åberopande af bilagda utdrag af statsrådsprotokollet öfver jordbruksärenden för denna dag vill Kungl. Maj:t härmed föreslå Riksdagen att

till kapitalökning för odlingslånefonden för år 1913 anvisa ett anslag af 485,000 kronor att utgå af lånemedel.

Kungl. Maj:t förblifver Riksdagen med all kungl. nåd och ynnest städse välbevågen.

GUSTAF.

Alfred Petersson.

*Utdrag af protokollet öfver jordbruksärenden, hållet inför Hans
Maj:t Konungen i statsrådet å Stockholms slott den 29
mars 1912.*

Närvarande:

Hans excellens herr statsministern STAAFF,
Hans excellens herr ministern för utrikes ärendena greve EHRENSVÄRD,
Statsråden: PETERSSON,
SCHOTTE,
BERG,
BERGSTRÖM,
friherre ADELSWÄRD,
PETRÉN,
STENSTRÖM,
LARSSON,
SANDSTRÖM.

Departementschefen, statsrådet Petersson, anförde vidare.

Tid efter annan, senast enligt underdånig skrifvelse den 26 maj 1908 för åren 1909—1913, har Riksdagen medgifvit, att till odlingslånefonden finge årligen ej mindre ingå de till statskontoret inflytande annuiteter å odlingslån, än äfven af riksgäldskontoret, i mån af behof och uppå rekvisition af Kungl. Maj:t, öfverlämnas medel till så stort belopp, som jämte de till fonden ingående annuiteter kunde erfordras till fyllande af högst en miljon kronor årligen. Riksgäldskontoret skulle af fondens medel erhålla godtgörelse för den ränteutgift, som genom lånemedlens öfverlämnande till fonden för riksgäldskontoret förorsakades.

De bestämmelser, som nu gälla för utlåningsrörelsen, återfinnas i nådiga kungörelsen den 14 juni 1901 (Sv. förf.-saml. n:r 44). De utlämnade lånen äro under de tre första åren räntefria. Under de tre

därpå följande åren beräknas en ränta af 3.6 procent å lyftade belopp, hvilken ränta vid tidsperiodens slut lägges till den beviljade lånesumman. Å det sålunda uppkommande kapitalbeloppet erlägges från och med sjunde året efter första lyftningsdagen, till dess lånet blifvit slutfördt, en annuitet af 6 procent, däraf såsom ränta 3.6 procent å det oguldnade kapitalbeloppet.

Å fonden uppdebiteras alltså dels räntor att tilläggas kapitalet och dels för amorteringstiden belöpande räntor. Dessa senare räntor hafva, såsom af det nyss sagda framgår, upplupit jämväl å kapital, som bildats af räntor för lån under fjärde—sjätte året från lyftningsdagen.

Jämlikt de af Kungl. Maj:t genom beslut den 30 december 1910 godkända grunder för en förändrad uppställning af riksstaten inträdde beträffande odlingslånefonden den förändring, att riksgäldskontorets fordringar å fonden öfvertagits af statsverket och det i fonden placerade statskapitalet odeladt bokföres som tillgång å fonden, under det att riksgäldskontoret får af det förslagsanslag, som uppföres å riksstaten till förräntning af statsskulden, bestrida sina ränteutgifter för de medel, som tillhandahållits fonden. Vidare tillföres efter genomförandet af budgetreformen statsverket de för amorteringstiden belöpande räntor å hvarje utlämnadt lån från fonden.

Såsom redan är erinradt, har Riksdagen, enligt åberopade underdåniga skrifvelse den 26 maj 1908, medgifvit en utlåning af 1,000,000 kronor från fonden årligen till och med år 1913. Då emellertid efter budgetomläggningen nödig kapitalökning för ifrågavarande fond för framtiden skulle anvisas såsom anslag å riksstaten, föreslog Kungl. Maj:t i proposition den 24 mars 1911, för möjliggörande af en utlåning från fonden jämväl under år 1912 af 1,000,000 kronor, att Riksdagen måtte till kapitalökning för odlingslånefonden för innevarande år anvisa ett anslag af 524,000 kronor att utgå af lånemedel; och har Riksdagen, enligt hvad Riksdagen i skrifvelse den 30 maj 1911 anmält, bifallit denna framställning.

Enligt uppgifter från statskontoret har beräknats, att odlingslånefonden skulle komma att under år 1913 tillföras amorteringar till belopp af 515,000 kronor. Vid detta förhållande erfordras alltså ytterligare 485,000 kronor för att fonden skall under år 1913 kunna fylla den af Riksdagen för nämnda år förutsatta utlåningen af 1,000,000 kronor.

Jag får följaktligen under hänvisning till mitt anförande till statsrådsprotokollet den 13 januari 1912 i fråga om kapitaltillökning

åt, bland andra, ifrågavarande lånefond, hemställa, att Kungl. Maj:t måtte i nådig proposition föreslå Riksdagen att
till kapitalökning för odlingslånefonden för år 1913 anvisa ett anslag af 485,000 kronor att utgå af lånemedel.

Till denna af statsrådets öfriga ledamöter biträdde hemställan behagade Hans Maj:t Konungen lämna nådigt bifall och förordnade, att proposition i ämnet af den lydelse, bilaga . . . till detta protokoll utvisar, skulle till Riksdagen aflåtas.

Vid protokollet:

Curt Rothlieb.
